

Satelitarny rachunek kultury w 2018 r.

26.04.2023 r.

2,8%

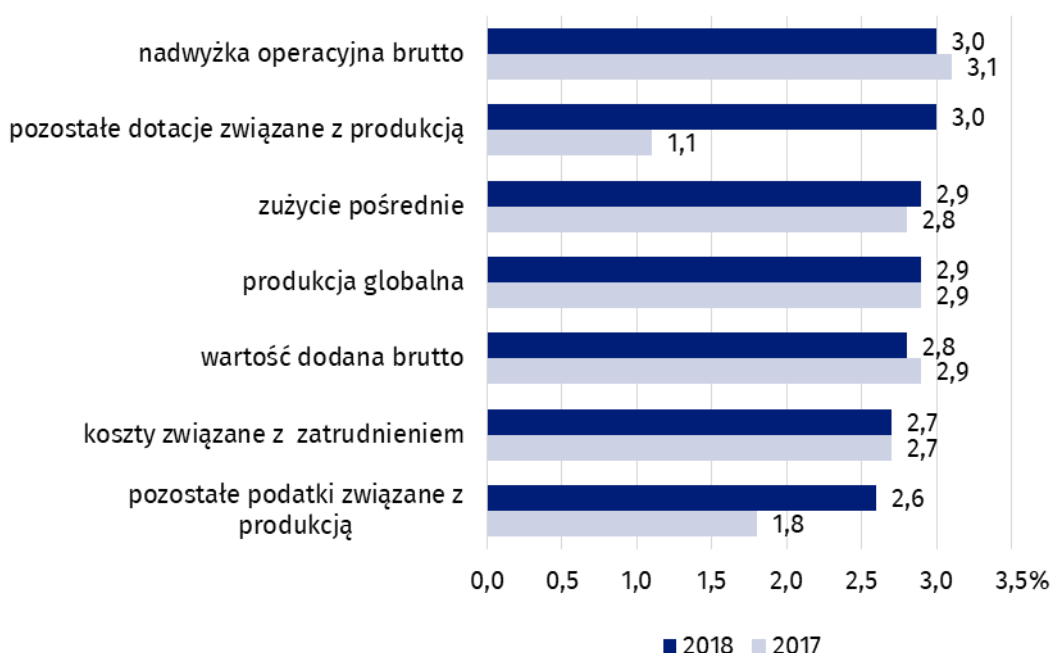
Udział obszaru kultury
w tworzeniu wartości dodanej
brutto w 2018 r.

Udział obszaru kultury w gospodarce narodowej w 2018 r. wyniósł 2,8%, na co w największym stopniu składała się działalność podmiotów w dziedzinie *Reklama*. Znaczny udział miały też *Sztuki audiowizualne i multimedia* oraz *Książki i prasa*. Tak jak w 2017 r. te trzy dziedziny dominowały w większości transakcji składających się na satelitarny rachunek kultury.

Udział obszaru kultury w gospodarce narodowej

Satelitarny rachunek kultury pozwala na oszacowanie wkładu obszaru kultury, rozumianej jako działalność samorządowych i państwowych instytucji kultury, organizacji pozarządowych działających w sferze kultury oraz podmiotów zaliczanych do przemysłów kultury i kreatywnych, w gospodarkę narodową. Udział obszaru kultury w gospodarce narodowej najlepiej określa wartość dodana brutto obszaru kultury w relacji do wartości dodanej brutto całej gospodarki, która w 2018 r. wyniosła 2,8%. W porównaniu z rokiem wcześniejszym wartość ta nieznacznie spadła – o 0,1 p. proc. Na poziomie roku wcześniejszego utrzymał się natomiast udział produkcji globalnej kultury w relacji do produkcji globalnej całej gospodarki (2,9%), podobnie jak udział kosztów związanych z zatrudnieniem (2,7%). Warto także zauważyć stosunkowo duży wzrost udziału pozostałych dotacji związanych z produkcją w obszarze kultury (o 1,9 p. proc. – z 1,1% w 2017 r. do 3,0% w 2018 r.) a także wzrost pozostałych podatków związanych z produkcją dla obszaru kultury (o 0,8 p. proc. – z 1,8% w 2017 r. do 2,6% w 2018 r.). Za przyrost tej pierwszej wartości odpowiadało zwiększenie dotacji przede wszystkim w obszarze *Sztuki audiowizualne i multimedia*, jak również w obszarze *Edukacja kulturalna*.

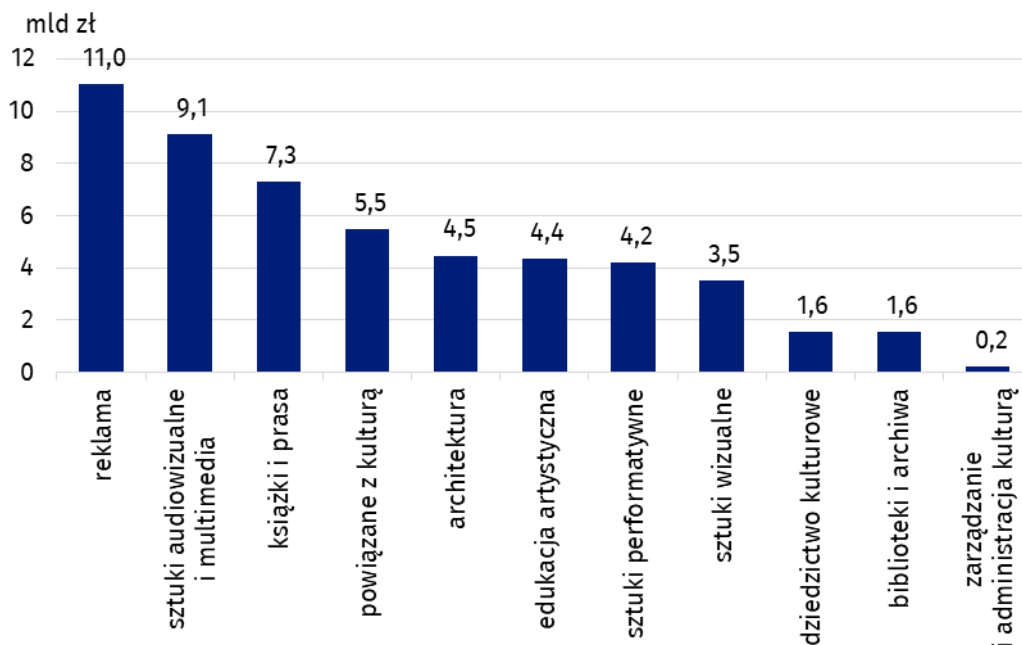
Wykres 1. Udział obszaru kultury w wybranych transakcjach rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów gospodarki narodowej

Największy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto obszaru kultury miały podmioty zaliczane do dziedziny *Reklama* (20,9% wartości dodanej brutto obszaru kultury). Znaczący udział miały także dziedziny: *Sztuki audiowizualne i multimedia* (17,3%) oraz *Książki i prasa* (13,8%). Najmniejszy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto miała dziedzina *Zarządzanie i administracja kulturą* (0,5%). W stosunku do poprzedniego roku najbardziej zmniejszył się udział dziedziny *Zarządzanie i administracja* (o 20,0%), natomiast najbardziej wzrósł udział *Sztuk wizualnych* (o 12,2%).

Największy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto w obszarze kultury miały podmioty zaliczane do dziedziny *Reklama* (20,9%)

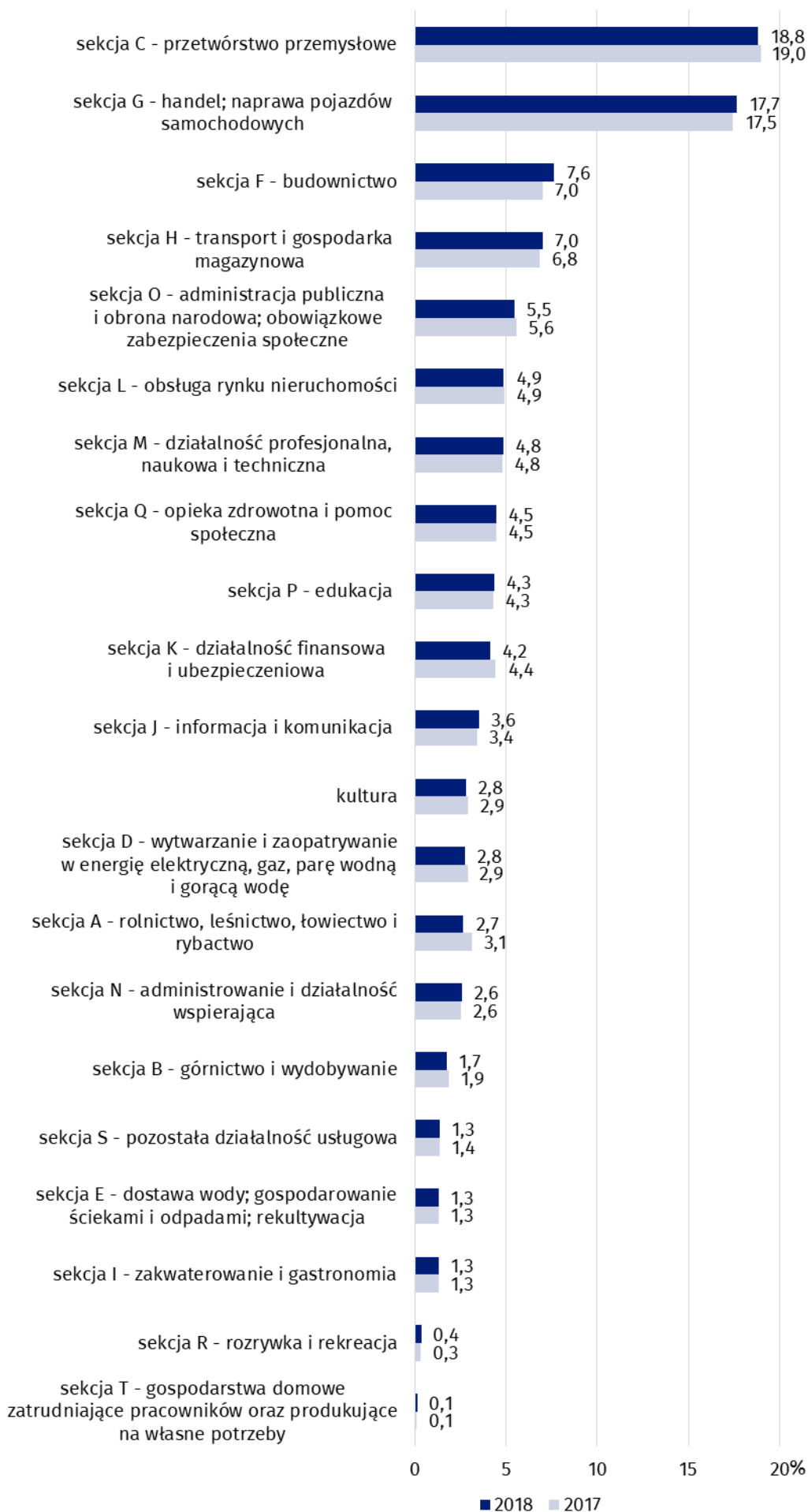
Wykres 2. Wartość dodana brutto obszaru kultury według dziedzin kultury w 2018 r.

Porównanie obszaru kultury z pozostałymi sektorami gospodarki narodowej z uwzględnieniem klasyfikacji PKD¹ pokazuje rzeczywistą rolę obszaru kultury w gospodarce narodowej, a zatem wkład obszaru kultury w tworzenie Produktu Krajowego Brutto (PKB) Polski. Udział wartości dodanej brutto wygenerowanej przez podmioty działające w ramach klas PKD zaliczanych do obszaru kultury w 2018 r. był nieco wyższy (o 0,1 p. proc.) od udziału wartości dodanej wygenerowanej przez podmioty zaliczane do sekcji A, grupującej podmioty sektora rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo oraz o 1,1 p. proc. wyższy niż udział wartości dodanej brutto wytworzonej przez podmioty zaliczane do sekcji B – górnictwo i wydobywanie.

¹ W celu prezentacji danych w układzie sekcji PKD konieczne było wyłączenie z niektórych sekcji gospodarki narodowej poszczególnych klas PKD, które zostały uwzględnione w wyliczeniach dla obszaru kultury. Obszar kultury obejmuje następujące klasy PKD: 18.11; 18.12; 18.20; 32.20; 47.61; 47.62; 47.63; 58.11; 58.13; 58.14; 58.21; 59.11; 59.12; 59.13; 59.14; 59.20; 60.10; 60.20; 63.91; 71.11; 73.11; 74.10; 74.20; 74.30; 77.22; 90.01; 90.02; 90.03; 90.04; 91.01; 91.02; 91.03 oraz w zakresie danych dotyczących sektora instytucji rządowych i samorządowych części klas: 84.11; 84.12; 84.25, 94.12, a w zakresie edukacji artystycznej części klas: 85.10; 85.20; 85.31; 85.32; 85.41; 85.42; 85.52; 85.59; 85.60.

Wykres 3. Udział obszaru kultury w tworzeniu wartości dodanej brutto na tle poszczególnych sekcji PKD

Wkład obszaru kultury w gospodarkę narodową liczony wartością dodaną brutto wyniósł 2,8% i był o 0,1 p. proc. mniejszy niż w 2017 r.

Transakcje w satelitarnym rachunku kultury

W 2018 r. wartość produkcji globalnej obszaru kultury wyniosła 124 847,7 mln zł, tj. o 9 878,1 mln zł więcej niż w 2017 r. Najwyższą wartość produkcji globalnej odnotowano w dziedzinie *Reklama* (34 944,4 mln zł, tj. 28,0% wartości produkcji dla całego obszaru kultury). Znaczący udział miały również dziedziny: *Sztuki audiowizualne i multimedia* (19,1% - wzrost o 5,2% w porównaniu z 2017 r.) oraz *Powiązane z kulturą* (11,8%, wzrost o 2,8%) i *Książki i prasa* (11,5%, wzrost o 0,6%). Łączny udział produkcji globalnej wypracowanej przez te cztery dziedziny wyniósł 70,4% ogólnej produkcji globalnej w obszarze kultury.

Najmniejszy wkład w produkcję globalną obszaru kultury miały podmioty z dziedziny *Zarządzanie i administracja kulturą* (0,5%, o 15,1% mniej niż w 2017 r.). Największy wzrost wartości produkcji zanotowano w obszarze *Sztuki wizualne* (o 19,0% w porównaniu z 2017 r.).

Wartość zużycia pośredniego, mierząca wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, wyniosła 71 938,8 mln zł (o 8 091,6 mln zł więcej niż w 2017 r.), natomiast wartość dodana brutto ogółem dla całego obszaru kultury wyniosła 52 909,0 mln zł (o 1 786,5 mln zł więcej niż w 2017 r.). Dziedziny takie jak *Biblioteki i archiwa* oraz *Edukacja kulturalna* zasługują na uwagę, gdyż w ich przypadku wartość dodana brutto była niemal dwukrotnie wyższa niż wartość zużycia pośredniego. Dla porównania, w przypadku m.in. *Reklamy, Sztuk audiowizualnych i multimedii* oraz dziedziny *Powiązane z kulturą* zużycie pośrednie było wyższe niż wytworzona wartość dodana brutto (ponad dwukrotnie w przypadku *Reklamy* i o blisko 2/3 w przypadku *Sztuk audiowizualnych i multimedii* oraz dziedziny *Powiązane z kulturą*).

W 2018 r. koszty związane z zatrudnieniem w obszarze kultury wyniosły łącznie 22 214,8 mln zł (wzrost o 1 574,9 mln zł w porównaniu z wcześniejszym rokiem). W strukturze łącznych kosztów związanych z zatrudnieniem dominują podmioty z dziedziny *Reklama* (14,9%) oraz *Książki i prasa* (13,8%). Natomiast najmniejszy jest udział podmiotów z dziedziny *Zarządzanie i administracja kulturą* (1,1%). Niewielki udział mają także dziedziny: *Sztuki wizualne* (2,9%), *Architektura* (4,7%) oraz *Dziedzictwo kulturowe* (5,3%), *Biblioteki i archiwa* (6,2%).

Nadwyżka operacyjna brutto, stanowiąca różnicę pomiędzy wartością dodaną brutto a kosztami związanymi z zatrudnieniem i pozostałymi podatkami związanymi z produkcją pomniejszonymi o pozostałe dotacje związane z produkcją, wyniosła 30 485,2 mln zł (o 356,7 mln zł więcej niż w 2017 r.). Najwyższy wynik osiągnęły podmioty z dziedziny *Reklama* (7 698,7 mln zł, chociaż w porównaniu z 2017 r. nadwyżka operacyjna brutto dla tej dziedziny zmniejszyła się o 717,1 mln zł, co oznacza największy spadek (o 8,5%) wśród wszystkich dziedzin kultury. Najwyższy przyrost nadwyżki operacyjnej brutto w porównaniu z 2017 r. zanotowano w dziedzinie *Sztuki audiowizualne i multimedia* (o 18,7%).

Największe dotacje związane z produkcją otrzymały podmioty z dziedziny *Sztuki audiowizualne i multimedia* (55,8% wszystkich dotacji związanych z produkcją). Najwyższe podatki związane z produkcją odnotowano również w przypadku podmiotów z dziedziny *Sztuki audiowizualne i multimedia* (60,0% wszystkich podatków związanych z produkcją).

W analizowanym roku akumulacja brutto w obszarze kultury², mierząca przyrost majątku, osiągnęła wartość 6 594,9 mln zł (w porównaniu z 2 989,0 mln zł w 2017 r.). Najwyższą wartość akumulacji zanotowano w dziedzinie *Architektura* (3 996,7 mln zł wobec 1 394,5 mln zł w 2017 r.).

70,4% ogólnej produkcji globalnej w obszarze kultury zostało wypracowane łącznie przez cztery dziedziny: *Reklama, Sztuki audiowizualne i multimedia, Powiązane z kulturą oraz Książki i prasa*

² Dane dotyczące spożycia, akumulacji brutto oraz handlu zagranicznego w satelitarnym rachunku kultury są wyliczane w oparciu o dane według grup bilansowych prezentowane w tablicach podaży i wykorzystania.

W 2018 r. spożycie ogółem wyniosło 52 329,8 mln zł (o 4 136,1 mln zł więcej niż w 2017 r.), z czego 72,2% dotyczyło gospodarstw domowych. W ich przypadku najwyższą wartość spożycia odnotowano w dziedzinie *Sztuki audiowizualne i multimedia* (21 927,5 mln zł, tj. o 5 282,6 mln zł więcej niż w 2017 r.). W sektorze instytucji rządowych i samorządowych (25,2% spożycia ogółem) największa wartość spożycia dotyczyła dziedziny *Sztuki performatywne* (7 805,2 mln zł, tj. niemal tyle samo co w roku poprzedzającym), a najmniejsza – *Powiązane z kulturą* (71,8 mln zł). W sektorze instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, związanych z obszarem kultury, spożycie wyniosło 1 355,2 mln zł (o 383,6 mln zł więcej niż w 2017 r.). Najwyższą wartość spożycia odnotowano w dziedzinie *Sztuki performatywne* (397,1 mln zł), a najmniejszą – *Sztuki audiowizualne i multimedia* (3,6 mln zł).

Ponad 72% spożycia ogółem przypadło na gospodarstwa domowe, w przypadku których najwyższe wartości związane były ze *Sztukami audiowizualnymi i multimediami*

Tablica 1. Główne transakcje w satelitarnym rachunku kultury według dziedzin kultury w 2018 r.

Wyszczególnienie	Produkcja globalna	Zużycie pośrednie	Wartość dodana brutto	Koszty związane z zatrudnieniem	Pozostałe podatki związane z produkcją	Pozostałe dotacje związane z produkcją	Nadwyżka operacyjna brutto
	w mln zł						
Ogółem	124 847,7	71 938,8	52 909,0	22 214,8	958,5	749,5	30 485,2
Dziedzictwo kulturowe	3 296,0	1 725,9	1 570,1	1 170,3	33,7	0,6	366,7
Biblioteki i archiwa	2 418,9	850,0	1 568,9	1 368,9	16,4	0,3	183,8
Książki i prasa	14 411,9	7 102,3	7 309,6	3 073,3	46,1	15,3	4 205,5
Sztuki wizualne	6 444,8	2 927,2	3 517,6	646,8	16,4	2,2	2 856,6
Sztuki performatywne	8 677,8	4 459,9	4 217,9	2 942,5	117,6	1,5	1 159,4
Sztuki audiowizualne i multimedia	23 844,9	14 714,7	9 130,2	2 853,3	575,6	418,5	6 119,8
Architektura	8 476,7	4 002,8	4 473,9	1 041,0	25,4	7,2	3 414,6
Reklama	34 944,4	23 902,8	11 041,6	3 308,9	60,0	26,0	7 698,7
Edukacja artystyczna	7 020,2	2 651,8	4 368,5	2 704,7	30,1	201,0	1 834,6
Powiązane z kulturą	14 712,7	9 244,1	5 468,6	2 865,8	34,9	65,8	2 633,7
Zarządzanie i administracja kulturą	599,2	357,1	242,1	239,3	2,4	11,2	11,7

Tablica 1. Główne transakcje w satelitarnym rachunku kultury według dziedzin kultury w 2018 r. (dok.)

Wyszczególnienie	Spożycie			Akumulacja brutto	Import towarów i usług	Eksport towarów i usług
	przez gospodarstwa domowe	przez instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	przez instytucje rządowe i samorządowe			
w mln zł						
Ogółem	37 779,9	1 355,2	13 194,6	6 594,9	20 367,6	25 467,2
Dziedzictwo kulturowe	2 130,8	327,9	179,8	-0,8	194,7	366,3
Biblioteki i archiwa	-	108,8	927,8	-0,3	-	-
Książki i prasa	6 487,6	34,1	1 073,0	299,9	2 553,0	5 959,8
Sztuki wizualne	1 048,6	55,9	82,5	0,4	58,9	57,0
Sztuki performatywne	3 373,1	397,1	7 805,2	1 639,3	716,3	269,8
Sztuki audio-wizualne i multimedia	21 927,5	3,6	337,6	684,0	11 058,8	8 286,4
Architektura	-	-	207,6	3 996,7	155,6	183,9
Reklama	-	-	-	-14,1	5 603,6	10 202,5
Edukacja artystyczna	955,9	184,2	2 509,3	1,1	-	-
Powiązane z kulturą	1 856,5	4,5	71,8	-12,2	26,7	141,6
Zarządzanie i administracja kulturą	-	239,1	-	0,7	-	-

W 2018 r. zanotowano dodatnie saldo w handlu zagranicznym dobrami i usługami kulturalnymi i kreatywnymi w wysokości 5 099,6 mln zł, o 959,6 mln zł mniej niż w 2017 r. Na dodatni bilans handlu zagranicznego składała się przede wszystkim działalność handlowa podmiotów z dziedziny *Reklama* (saldo 4 598,9 mln zł, o 632,3 mln zł więcej niż w 2017 r.) oraz *Książki i prasa* (saldo 3 406,8 mln zł, o 119,8 mln zł mniej niż w 2017 r.). Dziedziny: *Sztuki audiowizualne i multimedia*, *Sztuki performatywne* oraz *Sztuki wizualne* odnotowały natomiast saldo ujemne (odpowiednio: -2 772,4 mln zł, -446,5 mln zł oraz -1,9 mln zł). Za wysoką wartość eksportu odpowiadały te same dziedziny, co w roku 2017, choć nieznacznej zmianie uległ ich procentowy udział w całości eksportu. Najwięcej wyeksportowano towarów i usług w dziedzinie *Reklama* (40,1%). Duży udział w eksporcie miały także dziedziny *Sztuki audiowizualne i multimedia* (32,5%) oraz *Książki i prasa* (23,4%). W przypadku importu dominowały dziedziny: *Sztuki audiowizualne i multimedia* (54,3%), *Reklama* (27,5%) oraz *Książki i prasa* (12,5%).

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Krakowie
Dyrektor Agnieszka Szlubowska
Tel: 12 420 40 50

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami
Tel: 22 608 38 04
e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

- stat.gov.pl
- [@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)
- [@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)
- [gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)
- [glownyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/glownyurządstatystycznygus)
- [glownyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/company/glownyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Raport z pracy metodologicznej. Satelitarny Rachunek Kultury](#)

[Satelitarny rachunek kultury w 2017 r.](#)

[Przemysły kultury i kreatywne w latach 2014–2016](#)

[Przemysły kultury i kreatywne w 2021 r.](#)

[Kultura i dziedzictwo narodowe w 2021 r.](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Akumulacja brutto](#)

[Eksport towarów i usług](#)

[Import towarów i usług](#)

[Koszty związane z zatrudnieniem](#)

[Nadwyżka operacyjna brutto](#)

[Produkcja globalna](#)

[Produkt krajowy brutto \(PKB\)](#)

[Spożycie](#)

[Wartość dodana brutto](#)

[Zużycie pośrednie](#)